

*I. А. ЮР'ЄВА***АНАЛІЗ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ: ВИБІР СПОСОБІВ ОПЛАТИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПЛАТЕЖІВ**

Умови фінансового ринку постійно змінюються, тому що з'являються нові технології, регуляторні вимоги та потреби клієнтів. Тому вибір оптимального способу оплати стає важливим для ефективного управління фінансами як приватним особам, так і бізнесу. Сучасний ринок банківських послуг пропонує широкий спектр способів оплати, що дозволяє клієнтам вибирати найзручніші та найвигідніші варіанти для здійснення платежів. Вибір оптимального способу залежить від низки факторів, таких як швидкість операції, комісії, безпека, доступність та індивідуальні потреби користувача. Важливо аналізувати умови банків та користуватися сучасними інструментами для ефективного управління фінансами. Актуальним питанням є дослідження аналізу банківських послуг з вибором способів оплати для здійснення платежів як складової механізму ефективної банківської діяльності. Для аналізу теоретичних та практичних завдань, пов'язаних із аналізом банківських послуг з вибором способів оплати для здійснення платежів використовують різноманітні методи дослідження. Аналіз літературних джерел та офіційних даних банків, порівняльний аналіз тарифів, комісій і функціоналу різних платіжних систем, опитування користувачів щодо їхніх уподобань у виборі способів оплати, SWOT-аналіз окремих методів платежів. Це дозволяє комплексно підходити до вивчення проблематики, оцінювати різні аспекти банківських послуг з вибором способів оплати для здійснення платежів та їх вплив на ефективність та конкурентоспроможність банківської діяльності. Основні методи, які застосовуються у цій сфері, це методи теоретичного дослідження, такі, як аналіз і синтез, який застосовується для розкладу проблеми на складові частини і їх об'єднання у єдине ціле, систематизація знань про сучасні способи оплати, визначення найефективніших платіжних інструментів для різних сценаріїв використання, рекомендації для клієнтів щодо мінімізації витрат і підвищення безпеки платежів.

Ключові слова: банк, банківська послуга; фінансова діяльність, банківська система, тіньова економіка, економічна стабільність, ризики, адміністрування, законодавство; підходи, ефективність, моделі, безкоштовний рахунок, банківські комісії, тарифи банків, перекази без комісій, кешбек, кредитна картка, дебетова картка, онлайн-банкінг, приховані платежі.

*I. YURIEVA***BANKING SERVICES ANALYSIS: CHOOSING PAYMENT METHODS FOR MAKING PAYMENTS**

The financial market conditions are constantly changing, as new technologies, regulatory requirements and customer needs emerge. Therefore, choosing the optimal payment method becomes important for effective financial management for both individuals and businesses. The modern banking market offers a wide range of payment methods, allowing customers to choose the most convenient and profitable options for making payments. The choice of the optimal method depends on a number of factors, such as transaction speed, fees, security, availability and individual user needs. It is important to analyze the conditions of banks and use modern tools for effective financial management. The current issue is the study of the analysis of banking services with a choice of payment methods for making payments as a component of the mechanism of effective banking activities. Various research methods are used to analyze theoretical and practical tasks related to the analysis of banking services with a choice of payment methods for making payments. Analysis of literary sources and official data of banks, comparative analysis of tariffs, commissions and functionality of various payment systems, user surveys regarding their preferences in choosing payment methods, SWOT analysis of individual payment methods. This allows for a comprehensive approach to studying the issue, assessing various aspects of banking services with a choice of payment methods for making payments and their impact on the efficiency and competitiveness of banking activities. The main methods used in this area are theoretical research methods, such as analysis and synthesis, which is used to decompose a problem into its component parts and combine them into a single whole, systematization of knowledge about modern payment methods, determination of the most effective payment instruments for various usage scenarios, recommendations for customers to minimize costs and increase payment security.

Keywords: bank, banking service; financial activity, banking system, shadow economy, economic stability, risks, administration, legislation; approaches, efficiency, models, free account, bank fees, bank rates, commission-free transfers, cashback, credit card, debit card, online banking, hidden payments.

Вступ. Умови фінансового ринку постійно змінюються: з'являються нові технології, регуляторні вимоги та потреби клієнтів. Тому вибір оптимального способу оплати стає важливим для ефективного управління фінансами як приватним особам, так і бізнесу. Сучасний ринок банківських послуг пропонує широкий спектр способів оплати, що дозволяє клієнтам вибирати найзручніші та найвигідніші варіанти для здійснення платежів. Вибір оптимального способу залежить від низки факторів, таких як швидкість операції, комісії, безпека, доступність та індивідуальні потреби користувача. Важливо аналізувати умови банків та користуватися сучасними інструментами для ефективного управління фінансами.

Постановка завдання. Дослідити питання аналізу банківських послуг з вибором способів оплати для здійснення платежів як складової механізму ефективної банківської діяльності. Також необхідно визначити об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є банківська система з вибором способів оплати для здійснення платежів, зокрема за схемами

документообігу під час розрахунків платіжними вимогами. Предметом дослідження є особливості регулювання банківських послуг із застосуванням та механізми забезпечення вибору способів оплати для здійснення розрахунків та платежів.

Аналіз стану питання.

Проблематика аналізу банківських послуг з вибором способів оплати для здійснення платежів є надзвичайно актуальною, оскільки вона впливає на фінансово-економічну стабільність держави, здатність протистояти кризовим явищам та забезпечувати соціально-економічний розвиток. Тому дослідження механізмів її забезпечення та інтеграції в систему банківської діяльності є важливим кроком до підвищення ефективності управління банківською діяльністю та розрахунками і платежами при здійсненні цих послуг. Теоретичні та практичні питання сучасних підходів в дослідженні надають теоретичну та методологічну базу для вивчення податкової безпеки аналізували закордонні та вітчизняні вчені:

Існуючи методи розв'язання задачі.

Для аналізу теоретичних та практичних завдань, пов'язаних із аналізом банківських послуг з вибором способів оплати для здійснення платежів використовують різноманітні методи дослідження. Аналіз літературних джерел та офіційних даних банків. Порівняльний аналіз тарифів, комісій і функціоналу різних платіжних систем. Опитування користувачів щодо їхніх уподобань у виборі способів оплати. SWOT-аналіз окремих методів платежів.

Це дозволяє комплексно підходити до вивчення проблематики, оцінювати різні аспекти банківських послуг з вибором способів оплати для здійснення платежів та їх вплив на ефективність та конкурентоспроможність банківської діяльності. Основні методи, які застосовуються у цій сфері в методології теоретичного дослідження, такі, як аналіз і синтез, який застосовується для розкладу проблеми на складові частини і їх об'єднання у єдине ціле. Метод індукції та дедукції. Індуктивний метод дозволяє робити висновки на основі окремих фактів і явищ, тоді як дедукція дозволяє виводити загальні висновки на основі теоретичних положень. Метод абстрагування та конкретизації, який використовується для виділення найбільш суттєвих характеристик об'єкта дослідження, абстрагуючись від другорядних деталей. Метод моделювання – це створення моделей для прогнозування наслідків змін у банківській діяльності або для оцінки ефективності різних сценаріїв розвитку розрахунків і платежів в банківській діяльності. Емпіричні методи: методи статистичного аналізу, які застосовуються для обробки кількісних даних, таких як грошові кошти, кредити, платежі, інвестування. До таких методів належать: кореляційний аналіз. Регресійний аналіз передбачає оцінку впливу незалежних змінних (факторів) на залежну змінну (наприклад, надання спеціалізованих фінансових продуктів). Динамічний аналіз спонукає дослідження змін показників у часі для виявлення тенденцій. Експертні методи, які використовуються для оцінки ризиків та загроз у банківській діяльності, коли об'єктивні кількісні дані важко отримати або вони неповні. До таких методів відносяться метод Делфі, який полягає в опитуванні експертів для отримання їхньої думки щодо певних аспектів банківських послуг, SWOT-аналіз для визначення сильних та слабких сторін, можливостей і загроз у банківській сфері. Соціологічні методи, як проведення опитувань серед споживачів банківських послуг та споживачів розрахунків та платежів інших учасників відносин для виявлення їхнього ставлення до системи банківських послуг, рівня обслуговування. Методи економіко-математичного моделювання, таких як аксонометричне моделювання. Використовується для побудови моделей, які дозволяють прогнозувати ефективність банківських послуг, оцінювати ризики та можливості кризових явищ. Імітаційне моделювання: використовується для створення моделей, що імітують поведінку економічної системи під впливом різних факторів, наприклад, зміни банківських ставок. Методи оптимізації зосереджені на визначенні оптимальних рішень щодо політики покращення банківських послуг з метою досягнення максимальних економічних вигод та мінімізації ризиків.

Методи прогнозування, такі як трендовий аналіз дозволяє прогнозування на основі виявлення тенденцій у динаміці надходжень або інших показників. Сценарний аналіз відбувається за сценарієм оцінки можливих варіантів розвитку подій за різних умов (оптимістичний, песимістичний, базовий сценарії). Комплексні методи оцінки банківських послуг передбачають індикативний метод з оцінкою рейтингу індикаторів, які характеризують різні аспекти банківської системи, такі як рівень дисципліни, надходження, ефективність адміністрування. Балансовий метод використовується для аналізу відповідності доходів і витрат бюджету, а також для оцінки впливу ризиків на бюджетну стабільність. Використання різноманітних методів дослідження дозволяє комплексно вивчати питання банківської діяльності, враховувати різні фактори впливу, і розробляти ефективні заходи для забезпечення стабільності системи.

Мета роботи. Головною метою є дослідження та аналіз банківської діяльності із урахуванням розрахунків та платежів. Визначення оптимальних способів оплати для різних категорій клієнтів на основі аналізу їх переваг, недоліків, вартості, швидкості та безпеки.

Постановка задачі. В аналізі питання передбачається визначення конкретних наукових і практичних проблем, які необхідно вирішити для досягнення цілей дослідження. Задачі включають аналіз теоретичних основ аналізу банківських послуг, а також вибір способів оплати для здійснення платежів. Основні завдання полягають в дослідженні сучасних методів оплати, які пропонують банки та фінансові установи, аналізі критеріїв вибору способів оплати (комісії, швидкість, доступність, безпека), виявленні переваг та недоліків кожного методу платежів, визначення факторів, які впливають на вибір клієнтів (особисті потреби, частота операцій, суми переказів), порівняння популярних платіжних інструментів в Україні та за кордоном, пропонування рекомендацій щодо вибору оптимального способу оплати для різних цілей (щоденні платежі, міжнародні перекази, великі транзакції тощо). Об'єкт дослідження є банківські послуги та платіжні системи, що використовуються для здійснення переказів і оплати товарів/послуг. Предмет дослідження є критерії та механізми вибору способів оплати серед клієнтів банків.

Результати дослідження. Надаємо визначення банківській послугі. Банківська послуга – це діяльність банку або іншої фінансової установи, спрямована на задоволення потреб клієнтів шляхом надання спеціалізованих фінансових продуктів або операцій. Основні характеристики банківської послуги це її фінансовий характер, який пов'язаний з грошовими коштами, кредитами, платіжками, інвестуванням, надання професійним учасникам послуги надаються банками, кредитними установами або фінансовими компаніями. Банківська діяльність регулюється законами (ЗУ "Про банки і банківську діяльність"). Платність зазвичай передбачає комісії, відсотки або інші винагороди. Платність банківських послуг: комісії, відсотки та приховані витрати. Платність – одна з ключових характеристик банківських послуг, яка впливає на вибір способу оплати. Більшість фінансових

операцій супроводжуються комісіями, відсотками або іншими видами винагороди банку. Розуміння цих витрат допомагає клієнтам мінімізувати витрати та обирати найвигідніші умови. Основні види платності в банківських послугах це комісії за перекази та платежі, внутрішні перекази, які часто безкоштовні або з мінімальною комісією (наприклад, 0,5–1% від суми), міжбанківські/міжнародні перекази (SWIFT, SEPA): комісія може сягати 1–5% + фіксований збір, оплата через термінали/онлайн, коли деякі банки стягують збори за еквайринг (1–3% для бізнесу), відсотки за кредитними операціями

Користування кредитними картками (навіть у безвідсотковий період можуть бути умовні збори). Овердрафт або розстрочка визначають додаткові відсотки за користування коштами. Обслуговування рахунків та карток, конвертація валют за невідгідним курсом (різниця між офіційним і банківським курсом), комісії за зняття готівки в інших банкоматах, штрафи за прострочення платежів або несвоєчасне погашення кредиту, річні/щомісячні платежі за ведення картки (особливо Premium-картки), плата за SMS-оповіщення або інші додаткові послуги є прихованими витратами.

Мінімізація витрат полягає в порівнюванні тарифів банків перед відкриттям рахунку або оформленням картки, використання без комісійних методів (наприклад, внутрішні перекази, платежі через додатки свого банку), уникнення зайвих послуг (наприклад, відмовитися від SMS-оповіщень на користь push-повідомлень у додатку), контроль умови кредитних продуктів, особливо дрібний шрифт угоди. Отже платність банківських послуг це неминуча частина фінансових операцій, але її можна оптимізувати. Клієнтам варто уважно вивчати умови та обирати ті способи оплати, які поєднують доступність, безпеку та мінімальні комісії. Види банківських послуг розподіляються на депозитні при внесенні коштів на рахунок (ощадні, термінові депозити), кредитні з наданням позик (споживчі, іпотечні, автокредити), розрахунково-платіжні, такі як перекази, оплата рахунків, еквайринг, банківські картки. Інвестиційні, як управління активами, цінні папери, довірче управління. Страхові та гарантійні з банківськими гарантіями, депозитним страхуванням. Валютні як то обмін, міжнародні перекази. Правова основа в Україні регулюється законами України про банківську діяльність України, НБУ та іншими нормативними актами. Банківські послуги є ключовим елементом фінансової системи, забезпечуючи рух грошей, кредитування та інші економічні процеси. Правові підвалини щодо поняття «банк» закладено ст.2 Закону України «Про Національний банк України» [2]: - банк - це юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до Державного реєстру банків. Згідно із законодавством, слово «банк» та похідні від нього дозволяється використовувати у назві лише тим юридичним особам, які зареєстровані Національним банком як банк і мають банківську ліцензію. Щодо трактування економічної сутності категорії «банк» в економічній літературі сформувалося декілька підходів, коли банк розглядається як фінансовий посередник, що

виконує комплекс базових операцій, які в сукупності становлять закінчений процес посередництва: акумуляцію грошових коштів економічних суб'єктів з правом вільного розпорядження ними; вільне розміщення їх у дохідні активи від свого імені і під свою відповідальність; безумовне виконання розпоряджень власників акумульованих коштів щодо їх використання - повернути власникові готівкою, перерахувати на рахунки третіх осіб чи на власні рахунки інших видів у цьому чи іншому банках; діяльність їх щодо створення зобов'язань і вимог ґрунтується на тих самих засадах, що й банків: їх зобов'язання менші за розмірами, більш ліквідні і коротші за термінами, ніж власні вимоги, внаслідок чого їх платежі за зобов'язаннями менші, ніж надходження за вимогами, що створює базу для прибуткової діяльності. Перетворюючи одні зобов'язання в інші, вони, як і банки, забезпечують трансформацію руху грошового капіталу на ринку з трансформацією строковою, обсяговою а також трансформацію ризиків шляхом диверсифікації. Подібні тенденції характерні для багатьох країн світу. Аналіз банківських послуг та вибір способів оплати для здійснення платежів – це важлива складова фінансового менеджменту як для бізнесу, так і для фізичних осіб. Основною проблематикою, пов'язаною з цією темою є основні способи оплати в сучасному банкінгу, а саме банківські перекази (IBAN, SEPA, SWIFT) – для міжнародних та внутрішніх платежів, платіжні картки (дебетові, кредитні, віртуальні), зокрема, онлайн-оплата через Apple Pay, Google Pay, Samsung Pay, електронні гаманці (PayPal, Stripe, Wise, Revolut) – популярні для міжнародних транзакцій, мобільний банкінг та P2P-перекази (наприклад, через Monobank, Privat24, Revolut), криптовалютні платежі (BTC, ETH, USDT тощо) – новий, але волатильний спосіб, термінали та оплата QR-кодами завдяки зростанню популярності у роздрібній торгівлі. Існують також проблеми при виборі способу оплати, такі як високі комісії (особливо для міжнародних переказів через SWIFT або обмін криптовалют), обмеження на суми переказів (особливо в умовах валютного контролю), швидкість транзакцій (деякі перекази можуть займати до 3-5 днів), безпека платежів (ризик шахрайства, фішингу, блокування транзакцій), відсутність універсального рішення з різними платформами, що мають різні переваги та недоліки.

Перелічимо основні тренди та інновації у банківських платежах, такі як Open Banking з інтеграцією банківських API для швидких платежів, біометрична автентифікація (Face ID, сканер відбитків), миттєві платежі (Instant Payments) – наприклад, система SEPA Instant, CBDC (цифрові валюти центральних банків) – тестування цифрового євро, гривні тощо, розвиток BNPL (Buy Now, Pay Later) – послуги відстрочки платежу.

Проаналізуємо критерії вибору оптимального способу оплати, щодо комісії (вартість послуги), швидкості (швидко гроші дійдуть чи ні), безпеки (існування захищеного способу від шахрайства), зручності (можливість інтеграції з обраним банком/бізнесом та доступністю з підтримкою в потрібній країні. Вибір способу оплати залежить від

конкретних потреб, тому що для міжнародних транзакцій вигідніші Wise або Revolut, для внутрішніх платежів – Приват24 або Monobank, для бізнесу це IBAN або платіжні системи типу PayPal.

Важливо враховувати комісії, швидкість та ризики, особливо в умовах санкцій та валютних обмежень для вибору способів оплати і здійснення платежів, де сучасні банки та фінансові установи пропонують різноманітні способи оплати, що дозволяють клієнтам зручно та швидко проводити платежі. Вибір оптимального методу залежить від типу операції, суми, терміновості та особистих уподобань.

Основні способи оплати, такі як готівкові платежі. Оплата в касі банку (готівкою або за допомогою чеку). Внесення коштів через платіжні термінали (Приват24, i Vox тощо). Переказ через поштові відділення (Укрпошта, MoneyGram, Western Union) де не вимагається наявність банківського рахунку та доступно для всіх категорій населення, але є обмеження за сумою і можливі комісії. Безготівкові платежі а саме банківські перекази. Банківські перекази — це операції з переведення коштів з одного банківського рахунку на інший, які здійснюються за дорученням платника через банк або іншу фінансову установу. Основні види банківських переказів поділяються на внутрішні перекази (в межах однієї країни), міжбанківські (між рахунками у різних банках), внутрішньобанківські (між рахунками в одному банку), міжнародні перекази (між країнами), SWIFT-перекази (через міжнародну систему SWIFT), SEPA (для євросони). Міжбанківські перекази (IBAN) зручні для міжнародних платежів, але можуть супроводжуватися комісіями. Внутрішні перекази є швидкими та часто безкомісійними в межах одного банку. Платіжні картки (дебетові та кредитні) з оплатою онлайн або через термінали. Додаткові переваги: кешбек, бонуси, страхування. Електронні гаманці та платіжні системи (Google Pay, Apple Pay, PayPal, Privat24) забезпечують швидкість та зручність для онлайн-покупок але існує вірогідність обмеження лімітів та можливі комісії. Способи здійснення банківських переказів через онлайн-банкінг або мобільний додаток, у відділенні банку (заповнення платіжного доручення), через термінали або банкомати, через системи експрес-переказів. Основні реквізити для переказу це номер рахунку отримувача (IBAN для міжнародних переказів), назва банку отримувача та його реквізити (BIC/SWIFT-код), ПІБ або назва компанії-отримувача, призначення платежу. Платіжні картки, такі як дебетові/кредитні картки (Visa, Mastercard) за допомогою Онлайн-оплати (через інтернет-банкінг, платіжні системи). Контактні платежі (NFC, Apple Pay, Google Pay).

Кредити з низькою ставкою – це позикові кошти, які надаються фінансовими установами під відносно невисокий відсоток, що робить їх вигіднішими для позичальників у порівнянні зі стандартними кредитами. Електронні гаманці – це програмні засоби або онлайн-сервіси, що дозволяють зберігати, надсилати та отримувати електронні гроші, а також здійснювати платежі через інтернет або мобільні пристрої. Платіжні системи – це інфраструктури (наприклад, Visa, Mastercard, PayPal), які забезпечують проведення транзакцій між користувачами, бізнесами та банками,

дозволяючи здійснювати електронні платежі та перекази коштів. Електронні гаманці та платіжні системи, такі як PayPal, Payoneer, Wise (ex-TransferWise). Криптовалютні платежі – це розрахунки, що здійснюються з використанням цифрових активів (криптовалют) на основі блокчейн-технології, без участі традиційних фінансових інституцій. Криптовалютні платежі (Bitcoin, USDT та ін.) зі швидкістю (іноді миттєві перекази) та можливістю автоматизації платежів (наприклад, постійні доручення), де є менші комісії порівняно з готівкою, але потрібен доступ до інтернету або банківського рахунку, можливі обмеження за кордоном. Мобільні платежі – це спосіб оплати товарів або послуг за допомогою мобільного пристрою (смартфона, планшета) через спеціальні додатки, NFC, SMS або інші технології. Мобільні платежі, як миттєві операції і зручністю (оплата в 1 клік) зі сплатою через додатки банків (Приват24, Monobank, Raiffeisen Online), скануванням QR-коду (у магазинах, для оплати комунальних послуг). Автоматизовані платежі – це система проведення платежів без безпосередньої участі людини, де процес ініціювання, обробки та виконання транзакцій відбувається програмно. Автоматизовані платежі, які передбачають постійні доручення (автоплатежі за комуналку, кредитами) з договором прямого дебетування (Direct Debit), де не потрібно щоразу вводити дані та є захист від прострочень. Обрати оптимальний спосіб оплати можна за критеріями та рекомендованими способами. Мобільний банкінг — це послуга банку, яка дозволяє клієнтам здійснювати фінансові операції через спеціальний додаток на смартфоні або планшеті, використовуючи інтернет-з'єднання. Вона включає перекази, оплату рахунків, перегляд балансу, керування картками тощо. Використовуються додатки банків (Monobank, Revolut) для миттєвих платежів. З додатковими функціями з контролю витрат, автоматичних платежів, криптовалютних переказів з децентралізованими операціями, де є волатильність курсу та правові ризики. Критерії вибору способу оплати це швидкість – термінові платежі вимагають миттєвих переказів (наприклад, SEPA Instant) та вартістю, коли банки стягують високі комісії за міжнародні перекази. В цій послугі запроваджена безпека з двофакторною аутентифікацією, SMS-підтвердження, передбачає наявність інтернет-банкінгу або платіжних терміналів.

Економія на банківських послугах відбувається у спосіб зменшення витрат на обслуговування рахунків, перекази, кредити та інші фінансові операції. Наведемо кілька ефективних стратегій з вибором безкоштовного або дешевого банківського обслуговування або безкоштовних рахунків. Банки можуть пропонувати безкоштовне відкриття та обслуговування рахунків (наприклад, монобанки, деякі онлайн-банки), мінімальні комісії. Тому треба порівнювати тарифи в різних банках, особливо за перекази, зняття готівки, SMS-оповіщення. Деякі банки пропонують вигідні пакети (наприклад, "Все включено" за фіксовану плату). Зниження витрат на перекази відбувається за міжбанківськими переказами, використовуючи безкоштовні або дешеві перекази через Приват24, MonoBank, Revolut, Wise. Міжнародні перекази краще використовувати через

спеціалізовані сервіси (Wise, Revolut, PayPal) замість банківських переказів з високими комісіями. Деякі банки дозволяють безкоштовно переказувати гроші між клієнтами (наприклад, за номером телефону) за допомогою P2P-переказів, де є економія на кредитах та картках. Зниження витрат відбувається із застосуванням кредитів з низькою ставкою, де порівнюється пропозиції банків, кредити з найнижчими %, відмова від страхування (якщо можливо), коли страхування кредиту збільшує вартість, але його можна відхилити. Відсутність штрафів з уникненням прострочень, щоб не платити додаткові комісії. Оптимізація використання карток, коли кредитні картки з кешбеком, що повертають частину витрат. Безкоштовне зняття готівки в банках, які не стягують комісію за зняття в їхніх або партнерських банкоматах. Кешбек та бонуси також можна використовувати за накопичувальними програмами. Можна відмовитись від платних послуг. Для цього потрібно вимкнути непотрібні SMS-оповіщення, платні підписки, додаткові сервіси. Криптовалютні перекази для міжнародних транзакцій іноді вигідніші (але враховуйте ризики). Необхідно застосовувати регулярний моніторинг виписок з перевіркою нарахування прихованих комісій, зміну тарифу на дешевший. Якщо банк знизив тарифи або з'явилися вигідніші пропозиції необхідно змінити умови обслуговування за переговорною стратегією, як довгостроковому клієнту. Відмова від додаткових карток, якщо ними не користується, треба їх закрити, щоб не платити за обслуговування. Головне треба уважно вибирати банк, порівнювати тарифи, користуватися безкоштовними альтернативами та регулярно аналізувати свої витрати, коли найбільше можна заощадити на переказах, кредитах та додаткових послугах.

Висновки. У сучасній економіці вибір способу оплати та банківської установи для здійснення платежів є ключовим фактором ефективного фінансового управління. З розвитком цифрових технологій, зростанням рівня безготівкових розрахунків та інтеграцією міжнародних фінансових систем виникає необхідність глибокого аналізу доступних варіантів та їх впливу на бізнес і споживача. Результати дослідження за визначеними задачами в статті відображають досягнення поставлених цілей та розв'язання основних проблем, де досліджено вибір оптимального способу оплати залежить від конкретних потреб: для щоденних платежів зручні мобільні додатки, для міжнародних транзакцій – IBAN або криптовалюта, а для великих розрахунків існують безпечні банківські перекази. Проаналізовано вибір способів оплати та банків для здійснення платежів, тому що забезпечення розвитку України потребує дотримання всіх без виключення умов

відповідності елементів розрахунків і платежів в банківській діяльності вимогам забезпечення ефективного застосування провідних інноваційних методів в банківських послугах.

Список літератури

1. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: [Електронний ресурс] <http://www.mof.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://www.bank.gov.ua>
3. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. № 679- XIV /Верховної Ради України URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
4. *Банківська система: навч. посібн.* /укл. Нікіфоров П.О., Гладчук О.М., Марич М.Г., Федішин М.П., . Чернівці: Чернів. Ун-т ім. Ю.Федьковича, 2023, С. 224.
5. Береславська О.І. *Міжнародні розрахунки і валютні операції: навч. посібник*. Ірпін, Університет ДФС України, 2019, С.378
6. Жаворонюк А.В. Диверсифікація банківських послуг: факторний вплив. *Молодий вчений*. 2016. № 12.1. С. 739–744.
7. Зянько, В. В. *Міжнародні розрахунки і валютні операції: навчальний посібник* / Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. – Вінниця : ВНТУ, 2021. – 106 с.
8. Основні показники діяльності банків: дані офіційного сайту Мінфін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/stat/>
9. Показники банківської діяльності: дані офіційного сайту НБУ [Електронний ресурс].-Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

References (transliterated)

1. Ofitsiyniy veb-sait Ministerstva finansiv Ukrainy [Official website of the Ministry of Finance of Ukraine]. URL: [Elektroni resurs] <http://www.mof.gov.ua/>
2. Ofitsiyniy sait Natsionalnoho banku Ukrainy [Official website of the National Bank of Ukraine]. URL: <https://www.bank.gov.ua>
3. Pro Natsionalnyi bank Ukrainy: Zakon Ukrainy [About the National Bank of Ukraine: Law of Ukraine] vid 20 travnia 1999 r. № 679- KhIV /Verkhovnoi Rady Ukrainy URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
4. *Bankivska sistema: navch. posibn.* [Banking System: Study Guide] /ukl. Nikiforov P.O., Hladchuk O.M., Marych M.H., Fedyshyn M.P., . Chernivtsi: Cherniv.Un-t im. Yu.Fedkovycha, 2023, P. 224.
5. Bereslavskaya O.I. *Mizhnarodni rozrakhunki i valiutni operatsii: navch. posibnyk* [International settlements and currency transactions: a textbook.]. Irpin, Universytet DFS Ukrainy, 2019, P. 378
6. Zhavoronok A.V. *Dyversyfikatsiya bankivskykh posluh: faktorni vplyv* [Diversification of banking services: factor impact.]. *Molodyi vchenyi* [Young scientist]. 2016. no 12.1. pp. 739–744.
7. Zianko, V. V. *Mizhnarodni rozrakhunki i valiutni operatsii: navchalnyi posibnyk* [International Settlements and Currency Transactions: A Textbook] / Zianko V. V., Yepifanova I. Yu., Melnychuk D. P. – Vinnytsia : VNTU, 2021. – P.106
8. Osnovni pokaznyky diialnosti bankiv: dani ofitsiinoho сайту Minfin [Main indicators of bank activity: data from the official website of the Ministry of Finance] [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/stat/>
9. Pokaznyky bankivskoi diialnosti: dani ofitsiinoho сайту NBU [Banking indicators: data from the official NBU website] [Elektronnyi resurs].- Rezhym dostupu: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

Надійшла (received) 02.05.2025

Відомості про авторів / About the Authors

Юр'єва Ірина Анатоліївна (Yurieva Iryna) – кандидат економічних наук, доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри обліку і фінансів; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8159-7763>; Iryna.Yurieva@khpi.edu.ua